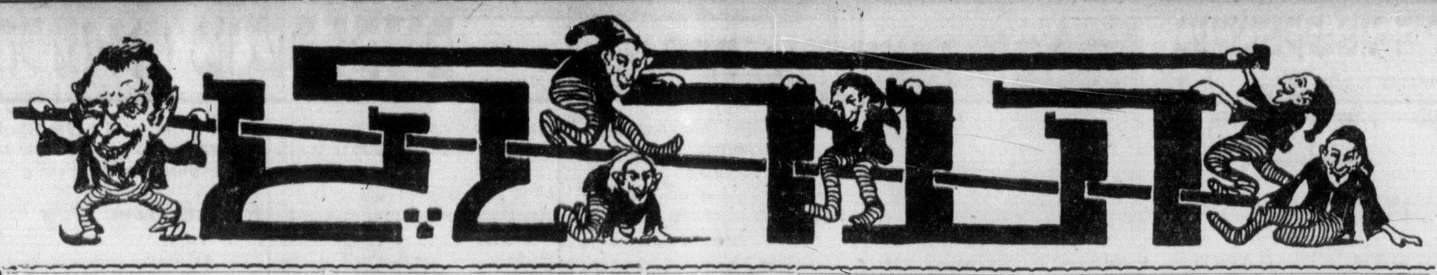

ווערטלאך פון גוטע אידען

(גלייכווערטלאך פון אידישע גדולים געזאמעלט)
פון דוד קירשענבוים.

די „פלו" איז דא אבער ...

(א געגראמטע סצענע צווישען א פאציענט און א דאקטאר.)

פון אבעלע.

פאציענט: — אוי דאקטאר, איך היס און נים, ס'מיר קאלט, און היים, עס דראזשעט מיך א קעלט און עס גיסט פון מיר א שוויים עס ברעכט, און שטעכט, פון לינק, און רעכט, די זאז די ווייטס, דער האלז דער קאפ ווי שטיינער, עס ברעכען די ביינער, איהר פרעגט, דער וועהטאג ביי מיר וואו, אי דארט אי דא, נו, וואס זאגט איהר דאקטאר, נו?

דאקטאר: — וואס פרעגט איהר שאלות דא, איהר האט די „פלו", אין א בייזער שעה.

פאציענט: — זאגט מיר דאקטאר וואס־זשע טוט מען דא?

דאקטאר: — איין פיל יערע שעה, א סך רוה, מילך פון דער קוה, און איצט א פינפער'ל, מיסטער קרו.

פאציענט: — איהר האט געטראפען איך האב די „פלו", אבער פינפערלאך ביי מיר זענען נים . . .

מגילת גריפ

כאפ איך מיר ארויסגעט צו מיין שכן מרדכי־ליפע, נאכ'ן הוב, וואס ער קומט מיר שוין חדשים, געהט ארוים די ווייבעל ציפע די סקאנטיפע, און זי זאגט צו מיר: "ר' שעיה־שיפע, געהט געווינטערהייט, מיין מאן, ר' מרדכי־ליפע. ליגט איצט קראנק אויף גריפע". ווער איך בייז און געה אויף מיטאג, צו מיין היימיש מיטאג, וואס איך עס ביי היה־קליפע, נאר ניטא קיין מיטאג היינט, ווייל די באלעבאסטע ליגט אויך קראנק אויף גריפע, נעה איך אין אוועגט אויף א באשטעלונג מיט מיין כלה פויגע־ציפע. דארטען אונטער א נעדיכטער שעהנער ליפע, נאר, אוי וועה מיר, ניט געקומען איז מיין מיידעל פויגע־ציפע. זי ליגט אויך קראנק אויף גריפע. ווערט מיר אומעטיג אויפ'ן הארצען, און באשלים צו נעהן א היים. און אויך אוועקליגען זיך אויף גריפע. באשלאסען און געמאכט: אוועק אהיים, אריין אין בעט, און שוין, איך פירכע, הוסט און כליפע שלוקעכץ, נים און סיפע, קוים־וואס־קוים איך זשיפע. אוים, א סוף! איך בין שוין אויכעט קראנק אויף גריפע.

בערנארד שאו'ס אן ענטפער

דער באריטער שרייבער, בערנארד שאו, איז א לאנגע צייט פארפאלגט געווארען פון א יונגען דראמאטורג, וועלכער האט איהם געוואלט פארלעזען זיינע א דראמע. ענדליך האט שאו איינגעשטימט.

ווען דער יונגער דראמאטורג האט אפגעלייענט א האלבען אקט, האט בערנארד שאו איהם אונטערגעבראכען מיט די פאלגענדע ווערטער:

— ביטע, עפענט אויף דאס פענסטער.

— וואס? איהר ווילט, אז אייער שכן זאל אויך הערען? — האט דער שרייבער געפרעגט איבערראשט.

— דאס ניט — האט בערנארד שאו געענטפערט — אבער איך בין געוואוינט צו שלאפען ביי אן אפענעם פענסטער.

פארוואס ער דארף ברילען

ווייב: — פארוואס טוסטו אן דיינע ברילען ווען איך רייד צו דיר?

מאן: — ווייל אז איך דערהער דיין „לשון" ווערט מיר פינסטער אין די אויגען.

(א בריעף פון אנטווערפען.)
פון י. פוס.

נייע הילפס־אינסטיטוציעס: פאלקס־באנק, פאלקס־בענק וכדומה.

פון די אלע פלענער איז שוין איין מעשת אין גאנצען פארווירקליכט ווארען. דאס איז די גרינדונג פון א אינען פאלקס־באנק.

די דאזיגע אינסטיטוציע ווערט געגרינדעט דורך און פאר דעם אידישען קליינהאנדלער און בעל־מלאכה. אבער בשום פאל ניט פאר דעם "דיאמאנטער". דער דיאמאנטער — אמאל אין די אלטע גוטע צייטען און עהרען־טיטול האט מען טאג נאר ניט קיין בכבוד'ע ביי־טונג.

די אידישע דיאמאנטארען, וועלכע זענען א דאנק זייערע קלובען און בערזעהן פרוווילעגירט אפילו לגבי דער רעגירונג, וועלכע האט זיך אפט גערעכענט מיט דעם פסק פון די בערזון־פארוואלטונג, אין פאל פון א סכסוך אדער באנקראט, האבען אנגעווארען דעם גאנצען חן ביי דער געזעלשאפט. און מען האפט, אז דאס דאזיגען קרייזס וועט אויך אריינגעהן גוטס פאר דעם אידישען ישוב אין אלגעמיין. וועלכער וועט ניט מעהר אפשר זיין פון איין אדער צוויי לוקסוס־ווארען — נאר וועט זיך איינוואורצען די פארשידענע פראדוקציע צוויי־ווארען און וועט ווערקען אלס א לויפענדער ווארען דער בעלגישער ווירטשאפט.

די נייט איכ'ם אידישען אנטווערפען אויך געבראכט צו אן אנהויב פון צו־ווארבייט ציווישען ביידע היגע קהלות „ווארהדת" און "מחזיקי־הדת", וועלכע לעגט זיך יאהרען לאנג איינע די אנדערע באקעמפען. איצט האבען די ביידע קהלות געשאפען א בשותפות'דיגען בוטעט צו באזאלדגען די נייטבארערפ־אידישע באפעלקערונג מיט בילינע אויף פסח.

די לאגע אין אנטווערפען וועט אבער ווערען צו נאך גרעסערע אנגעגנען מצד די געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס. דען מיט בלויזע צדקה וועט וועט מען די לאגע ניט ענדערען.

דערווייל איז שטארק די טענדענץ געזעלזעענעם אידישען דיאמאנט־אר־בייטער אין סוחר: ארוים אויף דער פרא־ — אריין אין דער בעלגישער אינ־דוסטריע — בויען א פראדוקטיוען אידי־שען ישוב.

("איטא".)

ווען די וועלט פארשווינדט

(פעליטאן)

פון מ. אינדריטץ.

הכלל, רבותי, מיר זענען אויף גרויסע צרות, אז דער רבונו של עולם זאל זיך אויף אונז מרחם זיין.

וועט איהר דאך געוויס דענקען, אז איך האב אין זינען דעם יעצטיגען קריזיס, די שווערע ארבייטסלאזיגקייט, די פארלאנגענע געלט אויף דעם סטאק מארקעט, די "פארקלאזונגען" הייזער און אזוי ווייטער אגן אזוי ווייטער, וואס האלט דעם עולם געשפאנט און פארטרויערט אזוי שטארק, אז באנקעטען האבען שוין באלד אויפגעהערט צו זיין "א גרויסער ערפאלג", מאכט איהר במחילה א גרויסען טעות. דאס זענען דאך נאר בלויז פאראיבערגע־הענדע ערשיינונגען און אז מען וויל קען מען אפילו זאגען, אז עס איז נארניט שלעכט.

איך האב ניט אין זינען די יעצ־טיגע לאגע פון ארץ ישראל. וואס סיי צוליעב דעם "וויסען פאפיער" און סיי אונזער אונזער גליינבלעכקייט, בויען דאס לאנד, געפינט זיך אין א ניט גלענ־צענדען צושטאנד. וואהרוס איך גלויב שען דאך אלימלך, דעם אמת, וועט דאס בית דין, פסק'נען ווייל איך זאג דעם אמת קומט מיר עולם הבא.

דער רבי אלימלך האט אמאל גע־מוסרט זיינעם א חסיד פאר וואס ער מאכט ניט חתונה זיין טאכטער וועלכע איז שוין געווען א מיידעל אין די יאהרען.

— איך האב ניט קיין נדן, — האט זיך דער חסיד געקלאגט.

— נו, פאהרט מען ארוים אויף דער וועלט צווזאמענקלייבען נדבות.

— איז דער רבי מסכים איך זאל מבטל זיין עבודת הבורא און ארומפאהרען אויף דער וועלט?

— וואס הייסט איך זאל מסכים זיין — האט דער רבי אפגעענט־פערט. עס איז דאך א בפירושע גמרא: "בתך בנרה שחרר עבדך". וועל דיין טאכ־טער איז ראוי לחופה זאלסטו זיך באר־פרייען פון עבודת הבורא און חתונה מא־כען דיין טאכטער.

מי שיש לו בית הכסא סמוך לשלחנו" — ערקלעהרט מיר וואס פאר אן עשירות איז דאס? קאן מען דערפון אנקלייבען נדנ'ס פאר טעכטער אדער איידימס קעסט געבען?

— אוראי, — האט דער רב געענט־פערט אזעלכע — איידעמס ווי דו ביסט קען מען דערפון קעסט געבען...

דער רבי אלימלך האט אמאל בעת א שמחה של חדוה געזאגט צו זיינע חסידים, אז ער איז בטוח לאחר מאה ועשרים שנה בעת ער וועט קומען אויפ'ן עולם האמת צו האבען עולם הבא.

בשעת מען וועט מיך ברענגען לדין פאר פמליה של מעלה, — האט ער די חסידים דערקלעהרט — וועט מען מיך פרעגען; האסטו געלערענט? וועל איך ענטפערען דעם אמת, ניין. האסטו געטאן מצות און מעשים טובים? וועל איך ווידער זאגען דעם אמת, — ניין. זאגסטו כען דיין טאכטער.

— ניין רבי, — האט דער יונגערמאן טראציג געענטפערט — איך גלויב ניט און לייגן ניט אין די אלטע פארשימעלטע ספרים, עס איז א צייט פון מאדערניזם, דאס רוב לייגן איך די נייעסטע ביכער.

— אויב אזוי — האט איהם דער רב מיט ביטול געענטפערט — האב איך לגמרי ניט וואס צו רעדען מיט אייך, מחמת איהר זייט ניט קיין אפיקורס, נאר פשוט א פראסטער גוי...

א רב איז אמאל געפאהרען אויפ'ן באהן, אנטקעגען איהם איז געזעסען א יונגערמאן, קורץ געקליידעט, מעשה דייטש, און האט דורך פארשיעדענע זאכען מצער געווען דעם רב, ער האט דוקא געוואלט ווייזען דעם רב וואס פאר אן אפיקורס ער איז. צום לעצט רופט ער זיך אפ צום רב.

— רבי, איך וויל אייך עפעס פרעגען; די גמרא זאגט, איזהו עשיר, כל ווידער זאגען דעם אמת, — ניין. זאגסטו

בעמונה שלמה, אז דער "וויסער פאפיער" וועט ענדליך בלייבען א "סקרעפ און פיפער" און אידען זענען נאך ניט אזוי שלעכט און ווען דער קאמפיין פאר ארץ ישראל וועט זיך אנגעהויבען, וועלען זיי דעמאלט אויף דעם רוף און שאפען א פולע סומע.

וואס איך האב יא אין זינען, איז די "טרויערינע" מעלדונג פון בערלין, אז אונ־זער וועלט וועט פארשווינדען: פראסט און פשוט, אין א שעהנעם פרהמארגען וועט פון דער ערד, דער זון און אלע אנ־דערע פאנעמען ניט בלייבען קיין שריד ופליט.

אמת, אזוי גיך וועט עס ניט קומען. לויט דער באהויפטונג פון דעם געלעהר־טען וועט עס נעהמען נאך א וואסערע צעהן בליאן יאהרען. אבער, מיינע ליע־בע פריינט, וואס איז א וואסערע צעהן בליאן יאהר צווישען פריינט? איידער מען גיט א קוק און זיי זענען פארלאפען און וואס וועט דאן ווערען פון אונז מענ־צענדען צווישען פריינט? וואס וועט ווערען פון דער נאר־

א מחבר וואס האט געמאכט א פירוש אויף קהלת האט געבעטען א באוואוסטען גאון א הסכמה אויף זיין חיבור. דער גאון האט אריינגעבליקט אין פירוש און דער־זעהן אז דער פירוש איז פול טפשות און נארישקייט.

— דעם אמת זאגענדיג — האט דער גאון געווענדעט זיך צום מחבר — זייט איהר אן אויסערגעוועהנליכער חכם, ממש קליגער פון שלמה המלך.

די אנוועזענדע וואס האבען דאס צו־געהערט, זענען נתפעל געווארען פון דעם גאון'ס תשובה און האבען איהם גע־פרעגט: ערקלעהרט אונז רבי, וואס האט איהר אזוינס געפונען אין דעם מחבר'ס פירוש?

— פארוואס פארשטעהט איהר ניט, — האט דער גאון מיט א שמייכעל געענטפערט — כידוע, איז שלמה המלך געווען דער חכם מכל אדם, קומט צו געהן אזא איד און מאכט מיט זיינס מען איינער אפיקורסת שטעלונג?

כלל, רבותי, מיר זענען אויף גרויס־סע צרות, אז דער רבונו של עולם זאל זיך אויף אונז מרחם זיין.

וועט איהר דאך געוויס דענקען, אז איך האב אין זינען דעם יעצטיגען קריזיס, די שווערע ארבייטסלאזיגקייט, די פאר־לארענע געלט אויף דעם סטאק מארקעט, די "פארקלאזונגען" הייזער און אזוי ווייי־טער אגן אזוי ווייטער, וואס האלט דעם עולם געשפאנט און פארטרויערט אזוי שטארק, אז באנקעטען האבען שוין באלד אויפגעהערט צו זיין "א גרויסער ערפאלג", מאכט איהר במחילה א גרויסען טעות. דאס זענען דאך נאר בלויז פאראיבערגע־הענדע ערשיינונגען און אז מען וויל קען מען אפילו זאגען, אז עס איז נארניט שלעכט.

איך האב ניט אין זינען די יעצ־טיגע לאגע פון ארץ ישראל. וואס סיי צוליעב דעם "וויסען פאפיער" און סיי אונזער אונזער גליינבלעכקייט, בויען דאס לאנד, געפינט זיך אין א ניט גלענ־צענדען צושטאנד. וואהרוס איך גלויב שען

דער פאלשער מגיד

פון מ. אלטמאן.

דער מגיד פון דובנע, זיין זכות זאל אונז ביישטעהן, זיך שיטען פלעג פערל פון מויל איהם — האט איינמאל א מעשה אזוינע דערצעהלט, גוט איז דעם וואס געהערט זי אין וואויל איהם.

...ס'איז שווער אויפצודעקען דעם אמת, ס'מאכט זיך, אבער שווערער איז שקר צו באהאלטען, אט הערט אויס אומיסנע א מעשה, געטראפען מיט מיר און מיין חסיד, ר' אלטער.

א נגיד געווען איז ר' אלטער, א שעהנער בעל הבית און א מכנים אורח.

זיין שטוב געווען אפען, און אפען זיין האנט. כ'פלעג איינשטעהן ביי איהם פרשת קורח.

א פשוט'ער איד און א וואויל'ער געווען. נישט מעהר — האט חולאת פון א נגיד, די תאוה צו כבוד, איהם איבערגעפיהרט, געבראכט צו א מכשול (און דא גיט

דער מגיד פון דובנע, דער גרויסער בעל־משל, דעם עולם א רמז א דינעם, אז ס'קען נישט דער רייכער זיין ארימען ברודער אפילו דעם כבוד פון תורה פארגינען).

איז ער זיך מישב, מיין חסיד ר' אלטער, און לאזט זיך אין ווייטע מקומות און ניט זיך דארט אן פאר'ן מגיד פון דובנע . . . עס טרעפען זיך מעשיות אזוינע.

געטראכט זיך מסתמא ר' אלטער: דער מגיד ט'נישט קומען אין אזוי מקומות, וואס פאהרען אהינצו גאר פאהרט מען מיט שיפען, און ס'קאסט א נסיעה מטמונות.

איז אסור, אויב ס'וואלט מיך געארט אויף א האר אסור צו כ'וואלט געהאט גאר א טענה, איז זיך אבער מושב מיין חסיד, ר' אלטער און ניט צו משלים פון זיינע . . .

נו, טרעפט זיך אמאל, איך קום אן אין א שטעדטעל

פון יענע גאר ווייטע מקומות, הער איך מען שמועסט פון א מגיד פון דובנע, וואס רעדט מיט משלים, ווי שלמה . . .

פרעג איך מיך נאך, ווי זעהט אויס דער מגיד, צי איז ער א יונגער, אן אלטער, מאלט מען מיר אויס די סימנים, פארשטעה איך, אז דאס איז מיין חסיד, ר' אלטער.

נו, טראכט איך, כ'וועל דאך קיין אידען פארשעהמען בין ניט א'יך דער דובנער!... און שבת, קום איך אין שוהל. געווען דארט גאנץ קהל, הוץ קינדער און ווינען און באבעס.

הער איך ר' אלטער'ן און קוויך מיך און נאף און טראכט מיר, אז גוט און אז וואויל איהם, אז ער קען נאכדערצעהלען מיינע משלים אזוי, קיין עין־הרע פאר אזא גרויסען עולם.

נאך פלוצלונג דערפיהל איך אז אמיצער רייסט מיר און גרילצט ווי מיט העלצער אין אויער: ר' אלטער דערצעהלט שוין זיין אייגענעם משל, ווי, לחבדיל, אין קרעטשמע א פויער . . .

זאל נאט מיר ניט שטראפען, כ'האב מעהר ניט געקענט אין ווינקעלע בלייבען באהאלטען. און כ'שטופ מיך אדורך צום באלעמער און זאג: — גוט שבת און שלום, ר' אלטער.

הויבט ער אן ווייינען:
לאזען זיך אויסעם די כחות
פאר בושה, זאג איך א משל דערצעהלען
נאר וויל איך, און ווייטער — בין מוחל.

און דאס איז דאס משל, רבותי:

געווען איז אמאל אין א שטאדט, צי א שטערטעל קיין חילוק — אין צפון צי דרום — געוואוינט האבען דארטען צוויי לייבליכע ברידער, איינער רייך . . . און דער אנדערער ארים.

און ווי עס טרעפט זיך נאנץ אפט, אז ארים און רייך, די ברידער געווען פון דערווייטען, מאכט אמאל חתונה דער ברודער דער עושר, און שיקט נאכ'ן ברודער . . . פארצייטען!

שיקט איין מאל אין צוויי מאל: "סטייטש ברודער, אזוי און אזוי, כ'האב איין ברודער פארמעג. לאז אפ די תערומות און קום צו מיין שמחה".

א געשיכטע פון אמאלינע טעג.

כ'וויים ניט אפילו ווער פון זיי ס'האט געהאט רעכט, דער ארימער, צי דער רייכער. אזוי צי אזוי, דער ארימער געהט ניט, — ער פארקויפט דו טיר און זאגט צו זיין ווייב: —

קאך אפ מיר קארטאפעל א קעסעל. מיט טייגלאך, נאר פול!" און ער זעצט זיך אוועק ביז צום לעצטען קארטאפעל געגעסען.

נו, קומט שוין דער ברודער דער רייכער אליין,

און בעט זיך, ניט טו מיר די שאנד! איין ברודער ביי מיר!... און ער פועל'ט אויס; זיי געהען צו שמחה ביינאנד. און אפשר אויך ס'ערשטע קינד;

נו, א שמחה ביי אן עושר, אן אמאלינע חתונה... איז געווען דארט א וועטשערע, אז ניט צו דערצעהלען, א שמחה, ווער גוטס אידען גינט...

שטעהט דער עושר און פארווערט אליין לעבען ברודער.

פון בראנפען, פון פיש און פון בעסטען, די גילדענע ווייך און דעם אמת'ן אינדיק; דער ארימער קען ניט, און עסט דאך... ביז געקומען צום צימעס. ביים צימעס דא שטעהט עס

עסען שוין מעהר ניט געקענט, און הויבט אן געבען צוריק . . . דער רייכער באוויישט איהם מיט איינענע הענט. לאזט קיינעם ניט צו אליין ער באווישט איהם.

"מיין ברודער, מיין עסען, מיין חוב!" — עס נעהען צוריק די ווייך און די פיש, ביז עס קומען די קארטאפעל ארויף . . . דא בלייבט שוי זדער עושר און ווישט ניט מעהר אפ:

"מיין גילדענע ווייך, מיין אינדיק, די פיש — דאס בין איך מחויב געווען . . . אבער דיינע צו־לחכעים - קארטאפעל מיט טייגלאך, נעהם ברודערניו, ווייש זיך אליין!...

אזוי האט דערצעהלט עס דער מגיד פון דובנע און איך עס נעמאכט איצט אין גראמען, פאר יענע ר' אלטערס פון אונזערע צייטען. וואס פאהרען אן מעבר לימים.

ווען די וועלט פארשווינדט

(פעליטאן)

פון מ. אינדריטץ.

בעמונה שלמה, אז דער "וויסער פאפיער" וועט ענדליך בלייבען א "סקרעפ און פיפער" און אידען זענען נאך ניט אזוי שלעכט און ווען דער קאמפיין פאר ארץ ישראל וועט זיך אנגעהויבען, וועלען זיי דעמאלט אויף דעם רוף און שאפען א פולע סומע.

וואס איך האב יא אין זינען, איז די "טרויערינע" מעלדונג פון בערלין, אז אונ־זער וועלט וועט פארשווינדען: פראסט און פשוט, אין א שעהנעם פרהמארגען וועט פון דער ערד, דער זון און אלע אנ־דערע פאנעמען ניט בלייבען קיין שריד ופליט.

אמת, אזוי גיך וועט עס ניט קומען. לויט דער באהויפטונג פון דעם געלעהר־טען וועט עס נעהמען נאך א וואסערע צעהן בליאן יאהרען. אבער, מיינע ליע־בע פריינט, וואס איז א וואסערע צעהן בליאן יאהר צווישען פריינט? איידער מען גיט א קוק און זיי זענען פארלאפען און וואס וועט דאן ווערען פון אונז מענ־צענדען צווישען פריינט? וואס וועט ווערען פון דער נאנ־

מגילת גריפ

(א בריעף פון אנטווערפען.)
פון י. פוס.

נייע הילפס־אינסטיטוציעס: פאלקס־באנק, פאלקס־בענק וכדומה.

פון די אלע פלענער איז שוין איין מעשת אין גאנצען פארווירקליכט ווארען. דאס איז די גרינדונג פון א אינען פאלקס־באנק.

די דאזיגע אינסטיטוציע ווערט גע־גרינדעט דורך און פאר דעם אידישען קליי־נהאנדלער און בעל־מלאכה. אבער בשום פאל ניט פאר דעם "דיאמאנטער". דער דיאמאנטער — אמאל אין די אל־טע גוטע צייטען און עהרען־טיטול האט מען טאג נאר ניט קיין בכבוד'ע ביי־טונג.

די אידישע דיאמאנטארען, וועלכע זענען א דאנק זייערע קלובען און בער־זעהן פרווילעגירט אפילו לגבי דער רעגירונג, וועלכע האט זיך אפט גערעכענט מיט דעם פסק פון די בערזון־פארוואלטונג, אין פאל פון א סכסוך אדער באנקראט, האבען אנגעווארען דעם גאנצען חן ביי דער געזעלשאפט. און מען האפט, אז דאס דאזיגען קרייזס וועט אויך אריינ־נעהמען א גוטס פאר דעם אידישען ישוב אין אלגעמיין. וועלכער וועט ניט מעהר אפ־שר זיין פון איין אדער צוויי לוקסוס־ווארען — נאר וועט זיך איינוואורצען די פארשידענע פראדוקציע צוויי־ווארען און וועט ווערקען אלס א לויפענדער ווארען דער בעלגישער ווירטשאפט.

די נייט איכ'ם אידישען אנטווערפען וועט אויך געבראכט צו אן אנהויב פון צו־ווארבייט ציווישען ביידע היגע קהלות „מחזיקי־הדת" און "מחזיקי־הדת", וועל־כע לעגט זיך יאהרען לאנג איינע די אנ־דערע באקעמפען. איצט האבען די ביי־דע קהלות געשאפען א בשותפות'דיגען בוטעט צו באזאלדגען די נייטבארערפ־אידישע באפעלקערונג מיט בילינע אויף פסח.

די לאגע אין אנטווערפען וועט אבער ווערען צו נאך גרעסערע אנ־דערענגען מצד די געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס. דען מיט בלויזע צדקה וועט וועט מען די לאגע ניט ענדערען.

דערווייל איז שטארק די טענדענץ געזעלזעענעם אידישען דיאמאנט־אר־בייטער אין סוחר: ארוים אויף דער פרא־ — אריין אין דער בעלגישער אינ־דוסטריע — בויען א פראדוקטיוען אידי־שען ישוב.

("איטא".)

(א געגראמטע סצענע צווישען א פאציענט און א דאקטאר.)

פון אבעלע.

פאציענט: — אוי דאקטאר, איך היס און נים, ס'מיר קאלט, און היים, עס דראזשעט מיך א קעלט און עס גיסט פון מיר א שוויים עס ברעכט, און שטעכט, פון לינק, און רעכט, די זאז ווייטס, דער האלז דער קאפ ווי שטיינער, עס ברעכען די ביינער, איהר פרעגט, דער וועהטאג ביי מיר וואו, אי דארט אי דא, נו, וואס זאגט איהר דאקטאר, נו?

דאקטאר: — וואס פרעגט איהר שאלות דא, איהר האט די „פלו", אין א בייזער שעה.

פאציענט: — זאגט מיר דאקטאר וואס־זשע טוט מען דא?

דאקטאר: — איין פיל יערע שעה, א סך רוה, מילך פון דער קוה, און איצט א פינפער'ל, מיסטער קרו.

פאציענט: — איהר האט געטראפען איך האב די „פלו", אבער פינפערלאך ביי מיר זענען ניטא . . .

הערשל נעלבארט

(גלייכווערטלאך פון אידישע גדולים געזאמעלט)
פון דוד קירשענבוים.